

**(POGING TOT)
TRANSCRIPTIE VAN HET DEBAT IN **DESINGEL** OVER HET **ZEEMANSHUIS**,
OP 22 02 2010**

Deelnemers:

Inge Bertels, UA en VUB | Docomomo België (B)

Kristiaan Borret, Antwerps bouwmeester (B)

Niklaas Deboutte, Meta architectuurbureau Antwerpen (B)

Wessel de Jonge, Wessel de Jonge architecten bna bv Rotterdam (NL)

Christian Rapp, Rapp+Rapp Rotterdam (NL)

Luc Verpoest, K.U.Leuven | Docomomo België (B)

Marc Holthof, **journalist & moderator** (B)

Wat is de intrinsieke waarde van het ZMH? Wat is er mis mee?

CR:

Er werd gevraagd om de locatie te verdicht

Ik ben uit Berlijn, had daar gehoord over kritische reconstructie, afkeer van tabula rasa, terugkeer naar stedelijke delineaties, primaat van open ruimte, niet primaat van de architect...maar dat zei mij allemaal niet veel

Toen kwam de eenmaking, en de eenmaking van Berlijn, en toen begon ik dat wel serieus te nemen

Het ZMH is onmogelijk te integreren in een verdichtingsproject omdat het

- 1 diagonaal ingeplant is
2. Een hoog gebouw is
3. op de begane grond fout is ingeplant

KB

Ik vind niet dat laat moderne gebouwen allemaal weg moeten uit het oude stadscentrum, heb geen drang naar reconstructie

In deze specifieke case kunnen er twee redenen zijn voor behoud:

- 1 kunsthistorische of
- 2 stedenbouwkundige

Met 1 probeer ik mij helemaal niet te bemoeien

- 2: staat in de weg en is te hoog

M H

Is het een monument?

IB:

de inventaris is achterhaald (vanaf de jaren 60 ontbreekt er veel)

Dit is een uniek gebouw+functie+internationale en lokale betekenis

Ik heb zelf een vraag: is het programma dat door de stad is opgegeven, ooit in vraag gesteld?

CR

Het is intussen wel al geëvolueerd naar 80% wonen, 20% kantoren

WdJ

Ik heb het gebouw niet gezien, maar weet uit ervaring dat procedures de kwaliteit vaak in de weg staan

De patiënt ligt in bed, er staan allerlei deskundigen omheen, maar de patiënt mag niets zeggen

Is het IZMH exploiteerbaar? Werkt het goed? enz

Ik heb ook al ervaring gehad met niet-kloppende opdrachten

De vraag 'is dit een goed project' mag toch gesteld worden

LV

Waarom zou een bouwmeester geen uitspraken kunnen doen over monumentenzorg?

KB

Ik heb veel meningen, maar wil niet op iets anders dan op architecturale kwaliteiten oordelen

De afweging of iets erfgoed is of niet, gaat verder dan de architecturale kwaliteiten van een gebouw

IB

Het muurtje uit een eerdere periode wordt meegenomen, hoewel het niet (meer) leesbaar is, de jaren '50 elementen niet, daar is geen discours over

ND

Er zijn geen objectieve criteria gebruikt voor analyse

In Gent hebben de meta-architecten onlangs voor het masterplan Oude Dokken een screening gedaan over hergebruik, met inachtneming van verschillende normen, veel parameters, volgens een objectieve matrix

Dat lijkt me beter dan een emotioneel debat

CR

Dit is een solitair gebouw, bestemd om buiten de bebouwde kom te staan, dat in een oude stadsomgeving is gewrongen

De architecten die aan de wedstrijd deelnamen, probeerden positieve aspect te ontdekken en aan te wenden, maar 'weiterbauen', levert dat iets op dat past in de context?

Wij dachten van niet

Een onherkenbaar geworden transformatie, is dat positief, of niet?

Maar wat het ook wordt, het moet alleszins gebeuren in een cultuur van overleg, en dat is hier duidelijk niet gebeurd

ND

Juul de Roover zei zélf, over zijn 3 hoge 'Silvertop' gebouwen aan het Kiel die onlangs gerestaureerd zijn: ze hadden ze beter afgebroken

LV

Ik wil hier toch protesteren tegen de karikatuur van monumentenzorg die hier wordt gesuggereerd, als zou die 'emotioneel' zijn en niet berusten op beredeneerde argumentatie!

De stad Antwerpen had moeten zeggen: we slopen het gebouw. En daarna een open oproep moeten doen aan de architectenbureaus.

Uiteraard is integratie niet gemakkelijk, maar het lijkt goed te functioneren, en die diagonale inplanting was zoals uit de documentatie blijkt indertijd een weloverwogen keuze

WdJ

Het gaat er niet om of het ZMH een formele status als beschermd monument moet hebben

Het is een Fremdkörper, maar in de jaren 50 werden er nu eenmaal dergelijke Fremdkörper in de stedelijke omgeving geplant

Dit is een rare discussie

Want het is weliswaar een fout uit het verleden, maar het is wel geresulteerd in een gebouw dat prettig is voor de buurt

KB

De kwaliteit van het ZMH is niet overtuigend, hoewel er in de jaren 50 zorgvuldiger werd tewerk gegaan dan in de jaren 60 en 70 met de Amelinckxen, maar er zijn beter voorbeelden dan dit gebouw

Het heeft een duidelijke voor- en achterkant, het schendt de privacy in het binnenblok,...

ND

Kristiaan Borret heeft volkomen gelijk, maar: we moeten leren leven met miskleunen, we moeten littekens waardig dragen.

Dit is geen succesvol ontwerp, maar: dat betekent niét dat je het moet afbreken

KB

Als de test van het ontwerp gebeurt, dan kan de jury oordelen dat er geen bevredigende mogelijkheid was

ND

Bekijk de foto's van het nieuwe ZMH: die bevatten nergens context. Dat gebouw zou overal kunnen staan, om het even waar. De architect was niet geïnteresseerd in de omgeving.

MH

Is dit geen clash van ideologie?
Een openbaar gebouw uit de j 50 tegenover een privécomplex nu?

KB

Een gebouw kan belangrijk zijn als uiting van een tijdsgeest, bijkomende criteria zijn functie + bouwkwaliteit

IB

Dit gebouw is uniek in België! Wat men hier wil doen is decentralisatie van de sociale functies van het gebouw

KB

Dit is een genuanceerde keuze voor sloop en verhuizing

IB

« sociale functie > gemeenschapsfunctie is later te bepalen » staat er. Het eisenprogramma is te veel open gelaten, er was geen visie van de stad

CR

Ik wil daar wel een levende plek van maken

WdJ

Zijn ze soms failliet bij het ZMH? Of wordt hun lelijkheid afgestraft? Waarom zouden we dit weggooien? Ik heb de patiënt nog niet horen zeggen dat hij dood wil

MH

Sociaal gezien is deze nieuwe bestemming een gok

KB

Deze uitspraak is een voorbeeld van beklemmend conservatisme

IB

3000m2 groene ruimte, is dat voldoende voor dit bouwblok? Dit programma is opgedrongen, maar is het relevant?

KB

Het ZMH is behoorlijk monofunctioneel

DB

Het is het structuurplan Vlaanderen dat verdichting vraagt, om de open ruimte buiten de stad te bewaren

Mijn argument is: het gebouw is nu geïntegreerd. De open ruimte is een deel van de succesvolle inplanting. Je moet de hele site bekijken. Het enige probleem is de achterkant van het gebouw.

CR

In Nederland heb je vooraf burgerbevragingen over dit soort problemen

Wat dat groen betreft: ik wilde 'groene kamers' maken, zoals begijnhoven, overdag toegankelijk
(*gedeeltelijk onverstaanbaar*)

Kristof:

binnenkamers

CR

Ja

WvH

We hebben de recreatieve bomen eens geteld in de stad, en dat waren er XXX voor XXX inwoners ??????niet genoteerd aan Wim vragen

Kristof

Liever een voortuin dan een binnentuin

KB

Dat begrijp ik niet

WdJ:

Ik pleit voor pas op de plaats, en alles herbekijken
*(Opmerkingen en vragen uit het publiek en resulterend over-en-weer debat zijn niet
genoteerd omdat ze vanuit mijn positie niet helemaal hoorbaar waren)*